

Народна банка Србије

БАНКАРСКИ СЕКТОР У СРБИЈИ

Извештај за четврти квартал 2005. године

Март 2006. године

САДРЖАЈ

	Стр.
I. Банкарски сектор у четвртом кварталу 2005. године	3
Структура банкарског сектора у Србији	3
Билансна структура	5
Кредитна активност	6
Депозитна активност	7
Приватизација у банкарском сектору	8
Преузимање других банака	9
Ризици у банкарском сектору	9
1. Кредитни ризик	9
2. Ризик ликвидности	9
3. Девизни ризик	10
Адекватност капитала	11
Показатељи профитабилности пословања банкарског сектора	12
Агрегатни извештај о приходима и расходима	12
II. Регулаторна активност Народне банке Србије	13

I. Банкарски сектор у четвртом кварталу 2005. године

Структура банкарског сектора у Србији

Са 31. децембром 2005. године у Србији је пословало 40 банака са дозволом за рад Народне банке Србије. У посматраном периоду није било одузимања дозвола за рад банкама, али је Ексим банка а.д. Београд припојена НВБ банци а.д. Београд.

Број банака

	31.12.2003.	31.12.2004.	31.12.2005.
Број банака	47	43	40
Број ДФО ¹	14	8	8

Организациона мрежа банака

Опис	31.12.2003.	31.12.2004.	31.12.2005.
Број пословних јединица	97	124	114
Број филијала	292	300	327
Број експозитура	774	1.010	1.162
Број шалтера	302	275	264
Укупно	1.465	1.709	1.867

Највећи раст организационе мреже у смислу отварања нових пословних јединица, филијала, експозитура и шалтера (укупно) током 2005. године имале су следеће банке:

Банка	31.12.2004.	31.12.2005.
Raiffeisenbank а.д. Београд	25	45
Металс банка а.д. Нови Сад ²	17	48
EFG Eurobank а.д. Београд	11	26
HVB банка а.д. Београд ³	7	42
Société Générale Yugoslav Bank а.д. Београд	25	44

Укупан број организационих јединица на нивоу банкарског сектора у 2005. години износи 1.867, што представља повећање од 158 нових организационих јединица. У четвртом кварталу ширењу организационе мреже банака у Србији највише су допринеле: 13 организационих јединица код Raiffeisenbank а.д. Београд, десет код Banca Intesa а.д. Београд и по седам код АИК банке Ниш и Металс банке а.д. Нови Сад.

¹ Друге финансијске организације – штедионице, штедно-кредитне организације и штедно-кредитне задруге.

² У првом кварталу 2005. године Металс банци се припојила ДДОР банка а.д. Нови Сад.

³ У четвртом кварталу 2005. године HVB банци се припојила Ексим банка а.д. Београд.

Број запослених у банкарском сектору

Током 2005. године укупан број запослених у пословним банкама повећан је за 2.217, тј. са 23.463 запослена на крају 2004. на 25.680, колико је било укупно запослених на дан 31. децембра 2005. Само у четвртом кварталу број запослених је повећан за 760.

Власничка структура банака

Власничка структура 40 банака на дан 31. децембра 2005. била је следећа:

- 17 банака у већинском власништву страних акционара,
- 12 банака у већинском власништву домаћих физичких и правних лица,
- 11 банака у већинском власништву Републике Србије.⁴

Тржишно учешће

Тржишно учешће банака груписаних према величини билансне суме на дан 31. децембра 2005. године износи:

Величина билансне суме	Број банака	У 000 CSD	Проценат учешћа
Преко 45 млрд. дин.	5	389.802.967	50,27
20–45 млрд. дин.	5	141.046.403	18,19
10–20 млрд. дин.	11	140.600.361	18,13
5–10 млрд. дин.	9	70.383.850	9,08
До 5 млрд. дин.	10	33.579.908	4,33
Укупно	40	775.413.489	100,00

Учешће пет највећих банака у укупној билансној суми износи 50%. На десет највећих банака односи се 68% укупне билансне суме.

На нивоу банкарског сектора, укупна билансна сума на дан 31. децембра 2005. године износи 775 милијарди динара, од чега се на банке у већинском власништву страних лица односи 512 милијарди, или 66,0%, на банке у већинском власништву Републике Србије 185 милијарди, или 23,9%, и на банке са претежно приватним власништвом 78 милијарди динара, или 10,1%.

⁴ Банке у којима је Република Србија већински или појединачно, посредно или непосредно, највећи акционар.

Билансна структура**Биланс стања укупног банкарског сектора**

У милионима CSD

Позиција	31. 12. 2003.		31. 12. 2004.		31. 12. 2005.		Индекс раста у 2004.	Индекс раста у 2005.
	Износ	Учешће у %	Износ	Учешће у %	Износ	Учешће у %		
АКТИВА								
Готовина и готовински еквиваленти	40.555	11	62.837	12,3	72.781	9,4	155	116
Депозити код централне банке и хартије од вредности које се могу рефинансирати код централне банке	31.134	8,5	23.002	4,5	150.827	19,4	74	656
Потраживања за камату и накнаду	1.836	0,5	2.047	0,4	3.197	0,4	111	156
Пласмани банкама	48.191	13,1	65.957	12,9	33.206	4,3	137	50
Пласмани комитентима	194.295	52,9	290.799	57,0	426.528	55,0	150	147
Хартије од вредности и други пласмани којима се тргује	1.180	0,3	2.739	0,5	9.875	1,3	232	361
Хартије од вредности које се држе до доспећа	7.759	2,1	8.301	1,6	8.467	1,1	107	102
Учешћа у капиталу и остале ХОВ расположиве за продају	5.557	1,5	10.116	2,0	10.494	1,3	182	104
Нематеријална улагања	1.122	0,3	2.272	0,4	4.287	0,6	202	189
Основна средства	25.738	7	32.364	6,3	41.385	5,3	126	128
Остала средства и АВР	10.048	2,7	9.011	1,8	12.844	1,7	90	143
Одложена пореска средства	71	0	647	0,1	1.522	0,2	911	235
УКУПНО	367.486	100	510.092	100	775.413	100	139	152
ПАСИВА								
Обавезе према банкама	39.556	10,8	43.078	8,4	35.803	4,6	109	97
Обавезе према комитентима	223.299	60,8	345.705	67,8	580.715	74,9	155	166
Обавезе за камате и накнаде	415	0,1	478	0,1	936	0,1	115	196
Обавезе по основу хартија од вредности	512	0,1	284	0,1	7	0,0	55	2
Обавезе из добитка	85	0	175	0,0	201	0,0	205	115
Остале обавезе из пословања	7.417	2	6.777	1,3	7.277	1,0	91	107
Резервисања	6.209	1,7	7.671	1,5	7.320	0,9	124	95
Остале обавезе и ПВР	3.688	1	6.415	1,3	17.125	2,2	174	267
Одложене пореске обавезе	3	0	59	0,0	368	0,1	1933	634
ОБАВЕЗЕ	281.184	76,5	410.642	80,5	649.752	83,8	146	158
Капитал	86.302	23,5	99.450	19,5	125.661	16,2	115	126
Акцијски и остали капитал	89.174	24,3	97.220	19,1	106.832	13,8	109	110
Резерве	6.244	1,7	9.661	1,9	19.168	2,4	155	198
Акумулирана добит/губитак	-9.116	-2,5	-7.431	-1,5	-339	0,0	82	5
УКУПНО	367.486	100	510.092	100	775.413	100	139	152
ВАНБИЛАНСНЕ СТАВКЕ	378.665		510.889		726.007		135	142

Укупна билансна сума на нивоу банкарског сектора на дан 31. децембра 2005. године износила је 775 милијарди динара и увећана је у односу на крај 2004. за 265 милијарди динара, или 52,0%.

Ванбилансне позиције банака достигле су суму од 726 милијарди динара и у односу на крај 2004. године су увећане за 215 милијарди динара, или 42,1%. Потраживања и обавезе по обвезницама депоноване девизне штедне чине 37,0% укупних ванбилансних ставки.

Највећи део билансне aktive банака (59,7%) на дан 31. децембра 2005. године представљају потраживања по одобреним кредитима и пласманима (пласмани банкама, пласмани комитентима и потраживања за камату и накнаду), затим следе депозити код Народне банке Србије и хартије од вредности које се могу рефинансирати код Народне банке Србије (19,4%), у којима девизна обавезна резерва код централне банке учествује са 97,4%. Готовина и готовински еквиваленти чине 9,4% билансне aktive банкарског сектора.

У пасиви биланса стања банкарског сектора 83,8% чине туђи или позајмљени извори финансирања, а 16,2% капитал или сопствени извори финансирања. Највећи део позајмљених извора чине депозити банака, привреде, становништва и др. (62,5% укупне пасиве).

Кредитна активност

Структура пласмана (кредити и други пласмани банака)

Преглед структуре пласмана са 31. децембром 2005. године, односно на крају 2004. и 2003. године дат је у следећој табели:

У милионима CSD

ПОЗИЦИЈА	31. 12. 2003.		31. 12. 2004.		31. 12. 2005.		Индекс раста у 2004.	Индекс раста у 2005.
	Износ	Учешће у %	Износ	Учешће у %	Износ	Учешће у %		
ПРИВРЕДА	140.420	75,7	197.022	69,4	281.885	64,8	140	143
СТАНОВНИШТВО	28.439	15,3	64.283	22,6	124.651	28,7	226	194
ДРЖАВА	13.551	7,3	20.130	7,1	23.812	5,5	149	118
СЦГ	619	0,3	738	0,3	981	0,2	119	133
Република Србија	11.529	6,2	18.124	6,4	20.683	4,8	157	114
Локална самоуправа	1.403	0,8	1.268	0,4	2.148	0,5	90	169
ДРУГЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ	393	0,2	694	0,2	444	0,1	177	64
НЕПРОФИТНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ	2.788	1,5	1.702	0,6	3.765	0,9	61	221
УКУПНО	185.591	100,0	283.832	100,0	434.527	100,0	153	153

Највећи део пласмана одобрен је привреди (64,8%) и становништву (28,7%).

У 2005. години, банкарски сектор је остварио раст укупне кредитне активности од 151 милијарде динара, или 53,1%.

Највећи раст кредитне активности банке су имале према привреди (85 милијарди динара, или 43,1%) и према становништву (60 милијарди динара, или 93,9%).

Депозитна активност

Структура депозита

Преглед секторске структуре депозита 31. децембра 2005. године, односно у претходним периодима дат је у следећој табели:

У милионима CSD

	31. 12. 2003.			31. 12. 2004.			31.12. 2005.			Раст у 2005.		
	динари	девизе	укупно	динари	девизе	укупно	динари	девизе	укупно	динари	девизе	укупно
Укупни депозити	91.063	132.162	223.226	103.442	209.815	313.256	142.211	342.472	484.683	38.769	132.658	171.427
Банке	12.670	8.359	21.029	6.871	23.597	30.467	7.315	64.964	72.279	444	41.368	41.812
Домаће банке	12.637	4.447	17.084	6.851	8.158	15.009	7.249	11.672	18.921	398	3.514	3.912
Стране банке	25	2.869	2.894	12	8.412	8.424	56	53.248	53.304	44	44.836	44.880
Зависне и повез. банке	7	1.043	1.050	8	7.026	7.034	11	44	55	3	-6.982	-6.979
Јавна предузећа	10.493	6.072	16.565	14.947	8.464	23.411	18.468	13.058	31.526	3.521	4.594	8.115
Друга предузећа	39.515	40.049	79.564	45.630	51.636	97.265	65.934	53.928	119.862	20.304	2.292	22.597
Јавни сектор	4.587	412	4.998	10.552	584	11.136	14.082	946	15.028	3.530	362	3.892
СЦГ	824	92	916	122	95	217	284	401	685	162	306	468
РС	2.900	233	3.133	1.250	468	1.718	2.370	506	2.876	1.120	38	1.158
Лок. самоупр.	863	86	949	9.180	22	9.202	11.428	39	11.467	2.248	17	2.265
Остали комитенти	6.190	1.097	7.287	6.502	2.447	8.949	9.193	3.324	12.517	2.691	877	3.568
Страна правна и физичка лица	746	5.948	6.694	1.246	12.223	13.469	1.578	16.334	17.912	332	4.111	4.442
Становништво	15.121	69.674	84.795	16.016	110.682	126.698	22.268	190.025	212.293	6.252	79.343	85.595
Физичка лица	13.398	69.632	83.030	12.721	110.587	123.308	16.525	189.823	206.348	3.804	79.236	83.040
Предузетници	1.722	42	1.765	3.295	95	3.390	5.743	203	5.946	2.448	108	2.556
Остало	1.739	523	2.261	1.667	295	1.962	3.474	343	3.817	1.807	48	1.855
Текућа доспећа дугор. пласмана	4	29	33	9	-113	-104	-102	-450	-552	-111	-337	-448
Банке	0	-10	-10	0	-135	-135	-1	-73	-74	-1	62	61
Остали комитенти	4	39	43	9	21	30	-101	-377	-478	-110	-399	-509

Највећи проценат депозита чине депозити становништва (43,8%), затим депозити предузећа (31,2%) и депозити банака (14,9%).

Од укупних депозита на нивоу банкарског сектора 70,7% чине девизни депозити, а 29,3% динарски, при чему су 51,8% депозити по виђењу и 43,5% краткорочно орочени депозити.

У 2005. години банкарски сектор је остварио раст укупног депозитног потенцијала од 171 милијарде динара, или 54,7%. Девизни депозити су увећани за 132 милијарде динара, или 63,2%, а динарски за 39 милијарди динара, или 37,5%.

Посматрано по секторима, највише су порасли депозити становништва – 86 милијарди динара, или 67,6%, и депозити банака – 42 милијарде динара, или 137,2%.

Приватизација у банкарском сектору

Назив банке	Акционарски капитал (у 000 CSD)	% учешћа РС ⁵	Напомена
Нишка банка а.д. Ниш	1.012.690	99,84	Почетком новембра 2005. године започети преговори са OTP BANK RT (Hungary). Правна процедура око куповине банке је окончана у I кварталу 2006. године
Војвођанска банка а.д. Нови Сад	4.817.900	99,42	11 потенцијалних инвеститора је изразило интерес за куповину банке.
Панонска банка а.д. Нови Сад	3.220.357	87,39	10 потенцијалних инвеститора је изразило интерес за куповину банке.
Среду банка а.д. Крагујевац	1.300.090	72,36	Извршен је избор приватизационог саветника.

Преузимање других банака и припајање

У четвртом кварталу 2005. године Народна банка Србије је дала одобрење FINDOMESTIC банци из Фиренце за преузимање 89,7% акција Нове банке а.д. Београд и EFG Eurobank Atina за преузимање 90,13% акција Националне штедионице банке а.д. Београд.

Ексим банка а.д. Београд је припојена HVB банци а.д. Београд

⁵ Односи се на директно или индиректно учешће РС. Индиректно учешће подразумева учешће преко банака у стечају.

Ризици у банкарском сектору**1. Кредитни ризик****Квалитет aktive на нивоу банкарског сектора Србије⁶**

У милионима CSD

На дан	Укупна билансна актива и ванбилансне ставке	Укупна класификована актива након умањења за одбитне ставке	Класификована актива		Учешће лоше aktive (В, Г, Д) у укупној класификованој активи након умањења, изражено у %
			А+Б	В+Г+Д	
31. 12. 2003.	746.151	256.280	198.654	57.626	22,49
31. 12. 2004.	1.126.832	343.117	263.143	79.968	23,31
31. 12. 2005.	1.642.494	472.800	363.228	109.572	23,17

Учешће лоше aktive у укупно класификованој активи и ванбилансним ставкама након умањења за одбитне ставке није се знатније променило у односу на крај 2004. године и на дан 31. децембра 2005. године износи 23,17%. Лошу активу чини актива која се према степену наплативости класификује у категорије В, Г и Д. Учешће потенцијалних губитака у капиталу банкарског сектора се смањило са 56,4%, 31. децембра 2004. године, на 49,7% 31. децембра 2005. године.

2. Ризик ликвидности**Показатељи дневне ликвидности банака на дан 31. 12. 2005. године**

У хиљадама CSD

Банке	Средства на жиро-рачуну	Обрачуната обавезна резерва	Разлика колона (2–3)	Депоновани вишкови ликвидних средстава	Кредити за одржавање дневне ликвидности
Укупно у Републици Србији	27.999.902	26.045.923	1.953.979	4.759.000	-

Од укупног броја банака, њих десет је користило средства обавезне резерве у укупном износу од 1.403 милиона динара, или 10,49% укупно обрачунате обавезне резерве ових банака. Кредите за одржавање дневне ликвидности није користила ниједна банка.

Током три посматрана месеца, показатељ ликвидности банака кретао се у распону од 1,06 до 24,35.

⁶ На основу кварталних извештаја за четврти квартал 2005. године.

Рочна усклађеност активе и пасиве⁷

Преглед рочне усклађености активе и пасиве банкарског сектора на крају четвртог квартала дат је у следећој табели:

У хиљадама CSD						
1–7 дана	8–15 дана	16–30 дана	31–90 дана	91–180 дана	181–365 дана	преко 366 дана
-15.308.707	527.607	-6.304.474	-27.582.487	18.902.281	46.315.211	-16.549.431

Посматрано појединачно по банкама, неусклађеност активе и пасиве за рочност од 1 до 7 дана исказана је код 22 банке, док је за рочност преко 366 дана неусклађеност евидентирана код 30 банака.

3. Девизни ризик

Одлуком о ближим условима примене чл. 26. и 27. Закона о банкама и другим финансијским организацијама прописан је показатељ девизног ризика као мера контроле девизног ризика банака. Дефинисано је да банка не сме да има укупну ризичну девизну позицију већу од 30% капитала. Укупна ризична девизна позиција представља збир дугих и кратких отворених нето девизних позиција банке по свим валутама и племенитим металима.

Прегледом стања девизних позиција банака на нивоу банкарског сектора, на дан 31. децембра 2005. године утврђено је да укупна отворена девизна позиција износи 19,6 милијарди динара, што је за 0,4 милијарде динара мање у односу на вредност укупне отворене девизне позиције из претходног квартала. Показатељ девизног ризика је смањен и износи 15,8% (у претходном кварталу износио је 18,1%, односно на крају 2004. године 16,9%).

Укупна отворена дуга девизна позиција на нивоу сектора износи 13,9 милијарди динара, а укупна отворена кратка девизна позиција 5,8 милијарди динара. У односу на претходни квартал дошло је до смањења укупне отворене дуге девизне позиције и повећања укупне отворене кратке девизне позиције. Посебно треба нагласити да је израженом девизном ризику изложено 12 банака, које имају нето отворену кратку позицију по свим валутама у укупном износу од 4,1 милијарду динара. Све банке су на дан 31. децембра 2005. године исказале показатељ девизног ризика у складу с прописаним нивоом до 30% капитала банке.

⁷ На основу кварталних извештаја за четврти квартал 2005. године.

Отворене девизне позиције по валутама на нивоу банкарског сектора

У хиљадама CSD

Отворена дуга позиција у EUR	Отворена кратка позиција у EUR	Отворена дуга позиција у USD	Отворена кратка позиција у USD	Отворена дуга позиција у осталим валутама	Отворена кратка позиција у осталим валутама	Отворена дуга позиција укупно	Отворена кратка позиција укупно	Нето отворена кратка позиција по свим валутама	Укупно отворена девизна позиција
11.829.003	3.529.597	1.153.921	1.893.354	847.605	335.068	13.866.280	5.758.019	4.112.260	19.624.299
								Укупан капитал	124.155.144
								показатељ девизног ризика	15,81
Број банака	Број банака	Број банака	Број банака	Број банака	Број банака			Број банака	
29	11	21	19	33	7			40	

Адекватност капитала⁸

Одредбама чл. 26. и 27. Закона о банкама и другим финансијским организацијама и Одлуком о ближим условима примене чл. 26. и 27. Закона о банкама и другим финансијским организацијама прописано је да банке морају да одржавају показатељ адекватности капитала у висини од 12% у односу на ризиком пондерисану активу.

Следећа табела приказује показатеље адекватности капитала за банке, њих 40, које су пословале на крају последњег квартала 2005. године:

Показатељ адекватности капитала	Број банака	Учешће у укупном броју банака (у %)
До 12%	0	0,0
Од 12 до 20%	8	20,0
Од 20 до 30%	9	22,5
Преко 30%	23	57,5
Укупно	40	100,0

На дан 31. децембра 2005. године ниједна банка у Србији није имала показатељ адекватности капитала испод прописаног минимума од 12%. Просечна вредност показатеља адекватности за читав банкарски систем износила је 26,0%

⁸ На основу кварталних извештаја за четврти квартал 2005. године.

Показатељи профитабилности пословања банкарског сектора

Преглед индикатора профитабилности дат је у следећој табели:

Банкарски сектор	ИНДИКАТОРИ ПРОФИТАБИЛНОСТИ					Финансијски резултат (у хиљадама CSD)
	Бруто приход/укупна актива, %	Нето приходи од камата/укупна актива, %	Оперативни расходи/укупна актива, %	Нето ванредни приходи/укупна актива, %	Оперативни расходи/нето приход од камата и накнада, %	
31. 12. 2003.	29,78	5,06	6,83	0,01	80,81	(1.055.152)
31. 12. 2004.	37,72	4,66	6,27	0,02	84,52	(4.989.821)
31. 12. 2005.	33,63	4,47	5,55	- 0,00	80,95	7.271.925

Агрегатни извештај о приходима и расходима

У милионима CSD

	2003.	2004.	2005.
НЕТО ДОБИТАК/ГУБИТАК ПО ОСНОВУ КАМАТА	18.604	23.787	34.654
Приходи од камата	23.261	32.171	49.015
Расходи од камата	4.656	8.384	14.361
НЕТО ДОБИТАК/ГУБИТАК ПО ОСНОВУ НАКНАДА И ПРОВИЗИЈА	12.470	14.050	18.469
Приходи од накнада и провизија	16.568	18.189	23.478
Расходи од накнада и провизија	4.098	4.139	5.009
НЕТО ДОБИТАК/ГУБИТАК ПО ОСНОВУ КАМАТА, НАКНАДА И ПРОВИЗИЈА	31.074	37.838	53.123
НЕТО ДОБИТАК ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ ХОВ	790	958	1.592
Добици по основу хартија од вредности	844	981	1.622
Губици по основу хартија од вредности	54	23	30
НЕТО ПРИХОДИ/РАСХОДИ ОД КУРСНИХ РАЗЛИКА	3.377	11.202	9.978
Позитивне курсне разлике	52.176	86.156	122.529
Негативне курсне разлике	48.799	74.954	112.551
ПРИХОДИ ОД ДИВИДЕНДИ И УЧЕШЋА	76	331	243
ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	13.651	50.196	57.372
РАСХОДИ ИНДИРЕКТНИХ ОТПИСА ПЛАСМАНА И РЕЗЕРВИСАЊА	4.319	55.978	73.396
ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	28.159	53.581	47.061
НЕТО ПРИХОДИ/РАСХОДИ ОД ПРОМЕНЕ ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ И ОБАВЕЗА	2.404	3.941	5.425
Приходи од промене вредности имовине и обавеза	2.800	4.262	6.500
Расходи од промене вредности имовине и обавеза	395	322	1.075
ДОБИТАК/ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА	-1.105	-5.093	7.275
НЕТО ВАНРЕДНИ ПРИХОДИ/РАСХОДИ	50	104	-3
Ванредни приходи	71	142	10
Ванредни расходи	21	38	13
ДОБИТАК/ГУБИТАК ПЕРИОДА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	-1.055	-4.990	7.272

Укупан нето добитак пре опорезивања за 2005. годину износи 7.272 милиона динара.

Најзначајније ставке прихода банкарског сектора за 2005. годину су: позитивне курсне разлике, са учешћем од 47,0% у укупним приходима, приходи од укидања неискоришћених отписа и резервисања (18,9%) и приходи од камата (18,8%) и накнада (9,0%). На страни расхода, негативне курсне разлике у укупним расходима банкарског сектора учествују са 44,4%, индиректни отписи пласмана и резервисања са 29,0%, трошкови пословања са 9,7%, а трошкови зарада са 7,2%.

II. Регулаторна активност Народне банке Србије

Током четвртог квартала 2005. године (28. новембра) усвојен је нови **Закон о банкама** ("Сл. гласник РС", бр. 107/05). Закон ће се примењивати од 1. октобра 2006, изузев одређених одредаба које ће се примењивати од 1. јула, односно 31. децембра 2006. године. Основни циљ доношења новог **Закона о банкама** јесте хармонизација банкарског права са прописима Европске уније, правилима Базелског комитета за надзор над пословањем банака (Базел II), као и усаглашавање са до сада спроведеном реформом привредног законодавства. Најважније промене које нови Закон доноси односе се на строжу контролу рада банака, укључујући и рестриктивније регулисање поступка стицања и увећања власничког учешћа у банци, увођење контроле на консолидованој основи, унапређење корпоративног управљања и управљања ризицима банке.

Током четвртог квартала Народна банка Србије је у оквиру своје регулаторне надлежности (у области контроле и надзора пословања банака) донела и следећа подзаконска акта (одлуке и упутства):

- **Одлуку о изменама и допунама Одлуке о ближим условима и начину вршења контролне функције Народне банке Србије** ("Сл. гласник РС", бр. 88/05). Изменом Одлуке, банци према којој Народна банка Србије предузима једну од четири мере (изузев доношења решења о одузимању дозволе за рад) налаже се да билансну активу и ванбилансне ставке класификује у складу с налазом контроле и да према тој класификацији обрачуна књиговодствено евидентира и у својим извештајима искаже износ посебне резерве за обезбеђење од потенцијалних губитака, и то најкасније с датумом истека тромесечја у коме су те мере донете. О овим мерама Народна банка Србије обавештава и управни и надзорни одбор банке;

- **Одлуку о изменама и допунама Одлуке о критеријумима за класификацију билансне активе и ванбилансних ставки према степену наплативости и висини посебне резерве банака и других финансијских организација** ("Сл. гласник РС", бр. 97/05). Сагласно изменама Одлуке, у

категорију В се сврставају потраживања по кредитима одобреним физичком лицу чији је рок отплате до десет година, и то ако је рата за отплату одобреног кредита, укључујући главницу и камату, већа од 30% нето редовних прихода тог физичког лица обрачунатих као разлика између његових укупних редовних прихода и других кредитних обавеза, или ако је физичко лице коме је одобрен кредит положило учешће или депозит мањи од 20% износа одобреног кредита. Такође, према изменама Одлуке, досије дужника који је физичко лице мора садржати извештај Кредитног бироа (са којим Народна банка Србије има закључен споразум о сарадњи) о обавезама тог дужника. Потраживања од дужника за кога банка не располаже извештајем Кредитног бироа о његовим обавезама класификују се у једну категорију неповољнију од оне у коју би иначе била класификована;

- **Одлуку о допунама Одлуке о јединственом начину обрачуна и исказивања ефективне каматне стопе на кредите и депозите** (“Сл. гласник РС”, бр. 108/05). Према изменама Одлуке, подаци које банка клијентима доставља писмено – на њихов захтев, морају укључивати и критеријуме за ревалоризацију и за индексирање кредита, односно депозита, податак о страниј валути којом се кредит индексира или други критеријум за ревалоризацију и за индексирање кредита, односно депозита. Једнако као и ефективну каматну стопу, банка је дужна да јасно и уочљиво у својим просторијама, у рекламним оглашавањима и у средствима јавног информисања исказује и страну валуту којом врши индексирање кредита или други критеријум за ревалоризацију и за индексирање кредита, односно депозита. Те податке мора садржати и преглед битних елемената отплате кредита, који се клијенту уручује при закључивању уговора о кредиту.